

БОРСАТА ПАК ЩЕ СТАНЕ АТРАКТИВНА

ДЪРЖАВАТА МОЖЕ ДА ПРОДАДЕ ЧАСТ ОТ МОНОПОЛИТЕ ЧРЕЗ НАС

15.06.2009 г.

Бистра Илкова

изп. директор на БФБ-София АД

В-К «24 ЧАСА»

ИНТЕРВЮИРАЩ: ВЯРА ИВАНОВА

- Г-жо Илкова, видяхме ли дъното на капиталовия пазар или най-черните дни тепърва предстоят?

След като видяхме 2007 г. като върховата година за българската борса и българския капиталов пазар, и след връхлитането на мощния ураган върху пазара от началото на кризата малко са нещата които могат да ме изненадат, но няма да се уморя да повтарям, че кризите идват и си отиват и, че трябва да престанем да се вайкаме. Да използваме кризисния период за да подготвим потенциала за развитие на българския пазар и интегрирането му към европейския.

- Как ще стане това?

Нека да не забравяме огромния интерес на чуждите инвеститори. Те дойдоха тук да печелят пари и успеха, което пък ни даде достатъчно увереност за потенциала, който имаме. Факт е, че през 2008 г. по-голяма част се оттеглиха, но не бива да забравяме, че една от причините за това беше тяхното собствено спасяване.

Не трябва да се съмняваме, че българската борса отново ще стане привлекателна.

- Какво показват вашите наблюдения - колко предпазливи станаха инвеститорите?

Трябва да разделим инвеститорите на различни групи – български едри и дребни и чуждестранни. Като цяло от началото на кризата те продължават да бъдат предпазливи. Голяма част от дребните инвеститори се поддадоха на паника и загубиха. За съжаление тяхната инвестиционна култура не е на необходимото ниво. Големите инвеститори са предпазливи предвид редица други фактори – най-вече политическа и финансова стабилност.

- Очаквате ли евентуална политическа нестабилност след изборите и безвремието до формирането на ново управление да рефлектират върху борсата?

Надявам се и вярвам, че политиците ще покажат политическа зрелост и ще изпълнят предизборните си обещания да не допуснат политическа нестабилност.

- В зората на кризата поискахте държавата да подкрепи капиталовия пазар. Какви мерки в настоящия момент може да вземе тя?

Държавата полага усилия за запазване на стабилността в банковия сектор, което разбира се е изключително важно. Но не трябва да се забравя, че стабилността на финансовата система зависи и от небанковата система. Добре развит капиталов пазар означава и намаляване на сивия сектор, работа при прозрачни условия и подобрена визия на икономиката. Капиталовият пазар няма цвят. Всеки управляващ би имал полза да го стимулира като алтернативно финансиране. Инвестиционната общност очаква най-после държавата да обяви по-нататъшно развитие на пазара за свой приоритет. Добър пример е Полша, където правителството провежда специална политика и резултатите са налице – от началото на годината Варшава изпревари дори Лондон по броя на първични публични предлагания, включително и от чужди компании.

- Какво трябва да се направи у нас?

Едно от нещата е очакването за промяна в закона за т.нар. Сребърен фонд - предвиждане на възможност за инвестиране и на капиталовия ни пазар. Законът бе приет в условия, при които инвестирането на чужди капиталови пазари се считаше за стабилно, сигурно и по-безрисково. Всички сме свидетели какво се случи с тях. Инвестиционната общност очаква в най-кратки срокове да се приеме и Закона за регистрацията, клиринга и сетълмента на сделките с безналични финансови инструменти. Той ще даде възможност най-после да се създадат липсващи основни структури, без които е невъзможно развитието на деривативния пазар, например клирингова къща.

Приватизацията през фондовата борса е доказала, че е най-бърза, най-ефективна и прозрачна. Би било добре, ако държавата продаде част от монополите през Борсата, включително и срещу компенсаторни инструменти. Държавата би могла осигури на финансирането на големи инфраструктурни проекти чрез набирание на капитал на Борсата. Призивите за връщането на доверието ще останат лишени от съдържание, ако държавата не подкрепя с преференции, включително данъчни, компаниите.

- Необходими ли са промени в регулацията?

- Тя е доста сериозна и защитава интересите на акционерите. Българските публични компании оповестяват огромно количество информация. Но има и такива, листвани административно след масовата приватизация. Голяма част тях нямат характера на публични. Борсата определи минимални изисквания за борсово присъствие. Целим да провокираме собствениците им да преосмислят политиката си - да станат истински публични или да предприемат действия за отписване. По този начин Борсата ще получи нова визия и ще стане по-привлекателна.

- Има ли резултат от разговорите ви със застрашените дружества, колко от тях ще се спасят?

- Проведохме срещи с около 50 компании. По-голямата част от тях ще направят всичко възможно, за да останат в публичното пространство. Има и компании, които от години са в ликвидация или несъстоятелност, и такива, които са със свободно търгувани акции под 5% и които ще предприемат действия за отписване. Включително и като отправят търгово предложение към акционерите за изкупуване на книгата им.

- В обявен наскоро анализ набелязахте потенциални емитенти. Каква е вероятността тези компании да станат публични в тази ситуация?

Непосредствено преди началото на кризата имахме около 50 компании със заявен интерес, някои от които дори имаха потвърден проспект за публично предлагане. Заради кризата обаче бяха принудени да отложат плановете си. Независимо от това от началото на годината имаме регистрирани нови 29 емисии. В

В сегашната ситуация има и компании, които актуализират стратегиите си за развитие, извършват подготовка и реструктуриране с цел листване. Така ще се възползват от позитивите на публичността, когато кризата отmine.

- Има ли борсата полезен ход, за да стане атрактивна за дружествата?

Борсата е платформата за покупко-продажбата на ценни книжа и за да стане тя атрактивна, всички пазарни участници да работят за развитие на пазара. Започнахме дискусия с нашите членове по въвеждането на т.нар. борсово търгувани фондове/ETF – Exchange Traded Funds/ и други структурирани продукти, които набират скорост на борсите в Централна и Западна Европа.

- Как тези фондове ще допринесат за раздвижването на пазара?

Това са финансови инструменти, които съчетават характеристиките на взаимните фондове и обикновените акции. Дават възможност за инвестиране в диверсифициран портфейл, като в същото време осигуряват и гъвкавостта при търговията с акции - къси продажби и маржин покупки.

Това ще допринесе за увеличаване на възможностите за прилагане на разнообразни стратегии от инвеститорите и би повлияло положително на пазарната ликвидност като цяло.

